

DETSEMBER Aastal 2013

Detsember viib mõtted muu hulgas kindlasti ka kingitustele. Kaubanduses tehakse sel kuul traditsiooniliselt käibekordeid. Meediakanalid annavad infot, kui palju inimesed jõuludele raha planeerivad kulutada. Rohkem kui 17 000 vastust olla andnud tulemuseks, et Euroopas keskmiselt planeerivad pered jõuludele kulusid 450 eurot. Kõrva jääb, et abiprogrammi all olevad iirlased on jõuluostude plaanidega esirinnas – 895 eurot, üle 500 euro planeerivad kulutada ka hispaanlased ja prantslased; seevastu sakslased on üpris tagasihoidlikud: 399 eurot. Kindlasti on Eestiski väga erinevate võimalustega peresid ja erinevad on ka perede jõulutraditsioonid. Viljandimaa keskmine brutopalk jääb endiselt Eesti keskmisele tunduvalt alla: novembris lausa 220 eurot. Enamus lähtub olemasolevatest võimalustest ega tötta kasutama laenupakkujate „kui teil soovitud ostu tegemiseks rahast puudu jääb, võtke meilt ...“.

Suure-Jaani vallavalitsus on juba mitu aastat advendiajal vallarahvale ühe tasuta kontserdi kinkinud. Kinkimise traditsiooni jätkatakse ka sel aastal: Kingitus vallarahvale antakse üle kolmandal advendil. Seekord küll pisut teisiti kui eelnevatel aastatel. 15. detsembril kell 16 on kõik oodatud Suure-Jaani gümnaasiumi aulasse vaatama Eesti-Gruusia ühistööna valminud filmi „Mandariinid“. Jõulud on traditsiooniline mandariinide aeg, aga „Mandariinid“ ei ole kindlasti traditsiooniline jõulufilm. Ometi sobib film advendiaega, kui kristlik maailm ootab Jeesus Kristuse tulekut. Millal siis veel mõelda inimeseks olemisele. „Mandariinide“ tegevus viib vaataja 1992. aasta Abhaasia eesti külla. Käib sõda: abhaasid soovivad Gruusiast lahku lüüa. Sõja jalgu satuvad kaks külla jäänud vana meest, Ivo ja Markus – ning saagi koristamist ootav mandariiniaed. Suurepäraseid osatähtsusi mängivad Lembit Ulfsakilt, Elmo Nüganenilt ja Raivo Trassilt. Abhaaside poolel võitlevat tšetšeeni palgasõdurit Ahmedit mängib Giorgi Nakashidze ja gruusiinide poolel sõdivat Nikat Mikhail Meskhi. Gruusiast pärit stsenaarist ja režissöör Zaza Urushadze lahkab gruusiinide jaoks väga valusaid teemasid. 1992.–1993. aasta sõda ei jäänud sealkandis viimaseks: järgnesid 1998. ja 2008. aasta. Mõlemapoolsed räägitud massitapmised, marodööritsemise, abhaaside sajandite vanuste dokumentide ja kultuuriväärtuste hävitamine, tuhanded mahapõletatud majapidamised, mitukümmend tuhat hukkunut ja rohkem kui kakssada tuhat oma kodudest lahkuma sunnitud inimest. OSCE on toimunud oma dokumentides ametlikult nimetanud etniliseks puhastuseks. Kõike seda filmis kuigi palju ei näidata, vaatajat on võigastest piltidest ja üksikasjadest suuresti säästetud. Zaza Urushadze on suutnud teemat käsitleda nii, et kõik, mis võimalik, on n-ö minema uhutud. Kas tulemus on lihtlabane? Seda mitte. Võib-olla just seetõttu on sõja olemus ja inimeste ette kerkivad valikud nii selgelt ja valusalt välja paistma hakanud. Tihti ongi asjadest just lihtsalt kõige raskem rääkida. Jah, kinost lahkudes on väga valus, aga ometi jääb hinge puhas ja helge tunne.

Allfilm OÜ tutvustus ütleb, et „Mandariinid“ räägib vihkamisest ja armastusest, kättemaksust ja andestamisest, kurjusest ja väärikusest. Film on saanud parima režissööri preemia ja publikupreemia Varssavi rahvusvahelisel filmifestivalil, žürii eripreemia ja publiku preemia Mannheim-Heidelbergi rahvusvahelisel filmifestivalil ning osalenud Palm Springsi filmifestivalil, Cottbusi filmifestivalil ja PÖFFil.

Käesoleva lehenumbri on kaasas Leole 2014. aasta kalender. Seekordsele kalendripildile on jäänud mälestused lõppema hakkava aasta üritustest, piisake ühe meie ettevõtja toodangust – aga ka kogu Suure-Jaani valla koolivõrk, mille reformimise vajadusest on viimasel ajal palju juttu olnud. Siin on samuti mõned unistused, millest volikokku kandideerijad rääkisid. Unistuste n-ö pildiliseks tegemiseks saime abi sõprade juurest: ettevõtlusinkubaatoriks sobiks Ulvilas paljudele ettevõtetele tegutsemisruume pakkuv Friitala-talo ja iga last, aga ka täiskasvanuid, rõõmustaks kindlasti fantastiline 132 meetri pikkuse liutoruga veekeskus Hajnowkas. Unistustele pole ju vaja piire seada.

Kauneid jõule!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Olustveres kaks lindilõikamist

Katlamaja lindi lõikasid läbi vallavolikogu esimees Andres Vinni, KIK-i esindaja Kristjan Kalda, vallavanem Tõnu Aavasalu ja ja AS Suure-Jaani Haldus nõukogu esimees Ülo Köst.

Esimesena said uut teed proovida Olustvere lasteaia Piilu lapsed.

FOTOD: Leili Kuusk

Reedel, 29. novembril avati Olustveres pidulikult kergliiklustee ja katlamaja.

Riigimaantee nr 24112 Jaska-Võhma tee ääres asuva Olustvere-Reegoldi kergliiklustee pikkuseks on 1370 meetrit ning see ühendab Olustvere alevikku ja Reegoldi küla. Tee projekteeris OÜ Tinter-Projekt, ehitas OÜ TAVT. Ehitustööd algasid maikuu ja lõppesid 1. oktoobril. Tee-ehituse objek-

tijuhiks oli Tõnis Laos ja projektijuhiks Ivar Sova. Kergliiklustee valgustuse rajas OÜ Suja Ehitus ning omanikujärelevalve töid teostas Mikk Reier OÜst Reaalprojekt.

Kogumaksumus 222 951,18 eurot, sellest vallaosalus 39 127,94 eurot ning EAS 183 823,24 eurot.

Pärast lindilõikamist said esimesena tee järele proovida Olustvere lasteaia Piilu lapsed, kes olid endale ka

sobilikud liiklusvahendid meisterdanud – just sellised, mis kergliiklusteele sobisid.

Olustvere katlamajas rekonstrueeriti hakkepuidul töötavaks. Augustis lõppenud tööd teostas OÜ Wetorex, omanikujärelevalve tegijaks oli Kaido Pitkärt ASist Infragate Eesti. Uue katlamaja võimsus on 1,5 MW. Hakkepuidu tarneks on sõlmitud leping ettevõttega OÜ Silvanus

Sawmill. Katlamaja rekonstrueerimise kogumaksumus on 681 354 eurot, sellest SA Keskkonnainvesteeringute Keskus toetus 283 897,50 eurot.

Pärast lindilõikamist said kohaletulnud huvilised katlamaja uuesti uuesti ning kringlit maitsta.

Aino Viinapuu

Tähelepanu suured ja väikesed muusikasõbrad!

2014. aasta jaanuari teisest poolest alustab vallamaja kultuurikeldris tegevust laste ja noorte teatri- ja muusikastudio. Õppida saab pop- ja džässlaulu (hääleseade), trumme, elektrikitarr, bass-kitarri.

Samuti on võimalus uues proovivõimuses bändiproove teha – vanusepiiranguid ei ole.

Pilliõppe ja proovivõimuse info telefonil 5373 4864 või e-posti aadressil erki.sepp@gmail.com

Lasteteater ootab 5–10-aastaseid lapsi, et kevadeks lavale tuua Kaari ja Jaanika Sillamaa muusikasetendus „Punamütsike“.

Etendus eelregistreerimine ja täpsem info telefonil 5561 1982 või e-posti aadressil

kart.kaljaspolik@gmail.com

Ootame teid.

Kärt Kaljaspolik ja
Erki Sepp

Aktsiaselts Suure-Jaani Haldus on 100% Suure-Jaani vallale kuuluv äriühing, mis tegeleb sooja-, vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamisega; haljastuse ja heakorratöödega; kalmistute haldamisega; kinnisvara ja ehitiste arendusega, haldamisega ja rendile andmisega; välisvalgustuse hooldamisega ning teede ja tänavate hooldamisega.

Soovime leida aktsiaseltsile JUHAUSE LIIGET

Nõuded kandidaadile: tehniline või majandusalane haridus, juhina töötamise kogemus antud valdkonnas vähemalt 3 aastat, hea arvuti kasutamise oskus, B-kategooria juhilubade olemasolu, täpsus ja kohusetundlikkus, hea suhtlemisoskus, koostöövalmidus.

Pakume arengu- ja eneseteostamise võimalust, mitmekülgset ja vastutusrikast tööd ning konkurentsivõimelist palka. Juhatus liikmega sõlmitakse ametileping 2. jaanuarist 2014.

Avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt 10. detsembril 2013 Suure-Jaani Vallavalitsuse aadressil Lembitu pst 42, 71502 Suure-Jaani, Viljandimaa või e-posti aadressil suure-jaani@suure-jaani.ee. Täiendav info telefonil 513 7500.

SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskus on Suure-Jaani valla sihtasutus, mis osutab hooldusravi ja hooldusteenust Viljandimaa Lõhaveres.

SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskus kuulub välja konkursi
JUHAUSE LIIKME
leidmiseks.

Juhatus liikme ülesanded:

• ravi- ja hooldekeskuse juhtimine ning arendamine.

Ootused kandidaadile:

• kõrgharidus;

• organisatsiooni juhtimise oskus ning kolmeaastane juhtimiskogemus;

• pingetaluvus, organiseerimisvõime ja koostöötahe.

Kasuks tulevad:

• erialane haridus;

• projektide koostamise ja juhtimise oskus;

• juhilubade olemasolu.

Kandideerimiseks saata motivatsioonikiri märgusõnaga „Juhatus liikme liige“ koos elulookirjelduse ja palgasooviga hiljemalt 12. detsembriks 2013 nõukogu esimehe e-posti aadressil andres.vinni@gmail.com.

Täiendav info telefonil 505 0473.

KUHU MINNA, MIDA TEHA

Kultuurisündmused

2.–20. detsembril Olustvere mõisas programm „Jõulud Olustvere mõisas“.

4. detsembril kell 17 heliloojate Kappide majamuuseumis advendiaja kontsert.

8. detsembril pärast jumalateenistust (umbes kell 12.30)

Suure-Jaani kiriku käärkambri ajalooriing „Jõulud läbi aegade“.

9.–10. detsembril kell 10–18 Vastemõisa rahvamajas jõulumaa „Eesti jõulud“.

12. detsembril kell 10–17 Vastemõisa rahvamajas jõululaat.

13. detsembril kell 16 Paala rahvamajas Reegoldi ja Navesti piirkonna eelkoolialiste laste jõulupidu.

13. detsembril kell 19 Suure-Jaani gümnaasiumi aulas kultuurimaja ringide tasuta Talvekonsert.

13. detsembril kell 19 Vastemõisa rahvamajas teatriõhtu: Vana Baskini teatri romantiline komöödia „Südamesõbrad“.

18. detsembril kell 17 Vastemõisa rahvamajas Vastemõisa kandi eelkoolialiste laste jõulupidu.

26. detsembril kell 16 Olustvere lossis Lehola koori jõulukontsert.

31. detsembril kell 23.30 – 1. jaanuaril 2014 kell 5.00 Uusaastaõõ mürgeel.

1. jaanuaril 2014 kell 01–06 Olustvere lossis „Tantsuga uude aastasse“.

Täpsem info ürituste kohta www.suure-jaani.ee/et/kalender

Spordivõistlused

1. detsembril kell 9 Suure-Jaani gümnaasiumi võimlas VIII Suure-Jaani CUP saaljalgpallis 2005 poisid.

5. detsembril kell 18 Sürgavere spordihoones võrkpalli sarivõistlus meestele.

7. detsembril kell 9 Suure-Jaani gümnaasiumi võimlas VIII Suure-Jaani CUP saaljalgpallis 2003 poisid.

12. detsembril kell 18.45 Sürgavere spordihoones võrkpalli sarivõistlus naistele.

15. detsembril kell 11 Suure-Jaani gümnaasiumi võimlas Suure-Jaani valla lauatennise GP III etapp

19. detsembril kell 18 Sürgavere spordihoones võrkpalli sarivõistlus meestele.

Täpsem info spordivõistluste kohta: noortekas.suure-jaani.ee

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu

07.11.2013

Suure-Jaani vallavanemaks valiti Tõnu Aavasalu; otsustati moodustada vallavolikogu alatised komisjonid: haridus- ja kultuurikomisjon, eelarve- ja majanduskomisjon, ettevõtlus- ja arengukomisjon ning sotsiaalkomisjon;

moodustati vallavolikogu alatine revisjonikomisjon: esimees Peeter Sadam, liikmed Jüri Sulg ja Siiri Kruuse;

valiti alatiste komisjonide esimehed: eelarve- ja majanduskomisjoni esimees Andrus Keerd, haridus- ja kultuurikomisjoni esimees Madis Randaru, ettevõtlus- ja arengukomisjoni esimees Raul Espenberg ning sotsiaalkomisjoni esimees Marlen Silm.

14.11.2013

Kinnitati kuueliikmeline Suure-Jaani Vallavalitsus koosseis: vallavanem Tõnu Aavasalu ning liikmed Mati Adamson, Are Aua, Maie Käba, Liivi Lindemann ja Elle Tints;

kinnitati Suure-Jaani Vallavolikogu alatiste komisjonide koosseisud: haridus- ja kultuurikomisjoni esimees Madis Randaru ning liikmed Urve Muck, Tiit Siim, Tambet Sova, Olev Umsar ja Aino Viinapuu; eelarve- ja majanduskomisjo-

Suure-Jaani Vallavalitsus

05.11.2013

Kinnitati Olustvere Põhikooli hoolekogu: lapsevanemate esindajad Merle Vaidem (hoolekogu esimees), Tiia Rebane, Tiina Randaru, Mikk Reier, Märt Uustal ja õpetajate esindaja Heli Alliksaar;

anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks ühele jäätmevaldajale;

otsustati väljastada ehitusluba Olustvere al Jaamaküla tee 5 puidutööstuse tootmishoone laiendamiseks;

otsustati esitada notarile avaldus 21.11.2005 surnud Lembit Kuresoo (isikukood 33802156011) pärimismenetluse algatamiseks;

eraldati tegevusalalt Seltsitegevus MTÜ'le Valma Käsitöö- ja Looduse Selts 150 eurot Prantsusmaal Eesti jõuluturu korraldamiseks.

12.11.2013

Määrati Metsküla k Maiste uueks katastriüksuse koha-aadressiks Lembitu;

määrati sügava puudega isikule hooldaja, kelle makstakse toetust 25,57 eurot kuus;

otsustati maksta ühekordset toetust majanduslikult raskest olukorras olevale 17 perele kokku 773 eurot;

otsustati maksta MTÜ'le Kildu Külade Ühendus välja projekti „Pärandades pärandit pärijale“ kaasfinantseering 78,40 eurot;

anti nõusolek AS'i Eesti Keskkonnateenused jäätmeloa L.JÄ/320243 pikendamiseks kuni 31.03.2015;

otsustati eraldada reservfondist Vastemõisa lasteaiale Päevaliil 250 eurot ventilatsiooni remonttöödeks.

19.11.2013

Otsustati sõlmida Eesti Energia AS'iga leping elektrienergia ostmiseks perioodiks 01.01.2014 – 31.12.2016 kaalutud ostarateegia pakkumise alusel;

määrati Võivaku küla läbiva ELA040 Viiratsi – Saarepeedi – Tõnissaare fiiberoptilise mikrotorustikus asuva sidekaabli lõigu ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;

määrati Kõidama k OÜ'le Combimill kuuluva kaheksa katastriüksuse liitmisel tekkivate uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;

määrati hoonestusõigusega koormatava Suure-Jaani I Lembitu pst 25 elamu teenindusmaa suurus ja hoonestusõiguse tähtaeg;

tunnistati riigihankel „Suure-Jaani valla teedel talihooldustööde teostamine“ edukaks pakkumuseks: osa 1 – Jaan Reineri Siimu talu, osa 2 – Peetri A23 talu, osa 4 – Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli, osa 5 – OÜ Tuurmaa, osa 6 – FIE Ingar Elbing Kingo talu, osa 8 – OÜ Tuurmaa, osa 9 – Peetri A23 talu pakkumus. Osadele 3 ja 7 kuulutatakse välja uus riigihange; anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks ühele jäätmevaldajale.

26.11.2013

Määrati sügava puudega isikule hooldaja, kellele makstakse hooldamise eest toetust 25,57 eurot kuus;

rahuldati FIE Silvi Pärna taotlus korraldada 08. detsembril Jõululaat Suure-Jaani kesklinnas;

määrati Sürgavere tee 2 / Kõrtsi kinnistu jagamisel moodustatavate uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed; otsustati taotleda Suure-Jaani valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmist Tamme, Kädi ja Mäelt-Kure kinnistute osale kergliiklustee talumiseks;

ni esimees Andrus Keerd ning liikmed Robet Ilves, Romeo Muck, Arnold Pastak, Joel Purga ja Elle Tints; ettevõtlus- ja arengukomisjoni esimees Raul Espenberg ning liikmed Siim Brauer, Siiri Kruuse, Anu Nurmsalu, Arvi Sarjas, Reiko Sülla, Aino Viinapuu ja Vahur Vingisaar; sotsiaalkomisjoni esimees Marlen Silm ning liikmed Maie Käba, Merit Laan, Aire Levand, Aave Toomsalu ja Ülle Udras;

nimetati Viljandimaa Omavalitsuste Liidu vanemate kogusse valla esindajatenä volikogu liikmete hulgast vallavolikogu esimees Andres Vinni, tema asendusliikmeks vallavolikogu aseesimees Arnold Pastak ja valitsuse liikmete hulgast vallavanem Tõnu Aavasalu, tema asendusliikmeks vallavalitsuse liige Are Aua;

nimetati Eesti Maaomavalitsuste Liidu Maapäevale valla esindajateks volikogu liikmete hulgast volikogu esimees Andres Vinni, tema asendajaks volikogu aseesimees Arnold Pastak ja valitsuse liikmete hulgast vallavanem Tõnu Aavasalu, tema asendajaks vallavalitsuse liige Are Aua;

määrati viieks aastaks vee-ettevõtjaks MTÜ Pärdu Puurkaev (registrikood 80042389) ning kehtestati tema tegevuspiirkonnaks Kobruvere küla piirkond.

määrati Kõidama k Puhkeala kinnistul asuva Kõidama tiigi (paisjärve) puhastamiseks ja puhkeala ehitiste projekteerimiseks ja Vastemõisa k kortermajade ja eramute sidevõrgu ehitusprojekti koostamiseks projekteerimistingimused;

eraldati reservfondist Suure-Jaani Pümatööstuse katlamaja ja küttehoidla likvideerimiseks 1963,44 eurot tegevusalale muu keskkonnakaitse;

väljastati kasutusluba Suure-Jaani I Nurme tn 5 kinnistul Noortekeskuse rekonstrueeritud hoonele;

otsustati seada sundvaldus Lemmakõnnu k Kivitari kinnistule AS EG Võrguteenuse kasuks avalikes huvides vajaliku elektrimaakaabelliini talumiseks ja Kõidama k Olustvere tee 11 kinnistule Eesti Energia Võrguehituse AS kasuks avalikes huvides vajaliku elektrimaakaabelliini ja liitumiskapi talumiseks;

määrati valla hajaasustuse programmi toetused; kutsuti tagasi AS'i Suure-Jaani Haldus nõukogu liikmed Ülo Kõst ja Tõnu Siimsoo ja nimetati uus liige Robert Ilves;

otsustati algatada 19.03.2000 surnud Lembit Aasa (isikukood 35010230290) pärimismenetlus;

määrati novembrikuus 2013 toimetulekutoetust 13 perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri, kokku 2288,19 eurot

Valimiskomisjon peatas vallavolikogu liikme Olavi Udam'i volitused kuni 01.01.2015 ja määras tema asendusliikmena vallavolikogu liikmeks Arvi Lohu ning vallavolikogu liikme Tõnu Aavasalu volitused ja määras tema asendusliikmena vallavolikogu liikmeks Robert Ilvese.

TALVISE TEEHOOLDUSE TEOSTAJAD SUURE-JAANI VALLAS

Aimla, Kuhjaverre, Riissaare – Jaan Reineri Siimu talu – Jaan Reiner, jaan.reiner@mail.ee, 5646 0228.

Võhmassaare, Navesti, Reegoldi, Taevere ja Kootsi, Karjasoo, Vihi, Rääka, Põhjaka – Peetri A23 talu – Mikk Reier, mikk@reaalprojekt.ee, 510 4521.

Jaska, Kurnuverre, Kärevere, Kuiaverre – Olustvere TMK – Riho Kala, riho@olustvere.edu.ee, 513 3703.

Suure-Jaani linn, Sürgavere, Kerita, Muni, Kabila, Epra ja Päraküla, Võlli, Arjadi, Kibaru, Ängi – OÜ Tuurmaa – Veiko Tuurmaa, personal.tuurmaa@gmail.com, 5811 8322.

Vastemõisa, Kobruvere, Metsküla, Ivaski, Kildu, Ilbaku, Lemmakõnnu, Paelama, Sandra – FIE Ingar Elbing Kingo talu – Ingar Elbing, ingarelbing@hotmail.com, 506 8529. Olustvere alevik – AS Suure-Jaani Haldus – Aivar Veeper, 511 7662.

Uut hanget ootavad:

Ülde, Tääksi, Mäeküla, Võivaku, Mudiste.

Tällevere, Nuutre, Lahmuse, Jälevere, Kõidama, Lõhavere.

Suure-Jaani vallas koordineerib talvist teehooldust majandus- ja ehitusosakonna juhataja Are Aua, telefonid 437 4445 ja 514 9195, e-post are.aua@suure-jaani.ee.

Suure-Jaani valla vanim kodanik sai 100-aastaseks

Suure-Jaani vallas elab 13 95-aastast ja vanemat naist ning üks 95-aastane mees. Kõige vanem on Reegoldi külas elav Maria Kuulmata, kes tähistas 24. novembril 100. sünnipäeva.

Vanaproua üllatas õnnitlema tulnud vallavalitsuse esindajaid erksa olemise, elurõõmu ja hea tervisega.

Maria Uussaar sündis Saaremaal Leisi vallas Aruste külas. Peres oli kaks last, peale Maria veel kaks aastat vanem poeg. Maria isa käis mandril raudteel tööl. Maria oli kaheaastane, kui isa tööl õnnetult surma sai. Seejärel hakkas tema ema ümbruskonna taludes hooajatöödel käima. Tasuks sai ta toiduaineid, raha peres ei olnud. Kui vend sai seitsmeaastaseks, võttis üks sugulane venna enda juurde Tallinna kasvatada ja koolitada. Maria vennast sai Eesti Päevalehe ajakirjanik, kuid raske haigus viis ta noorelt. Väiksenäi Maria pikka-aegsaks päevadeks üksinda koju, oodates ema nii väga koju, sest kõht oli tühi ja tuba külm.

Juba kuueaastaselt alustas Maria tööd karjaseks. Kaheksa-aastaselt läks kooli, kus käis neli talve.

Neljateistaastaselt tuli Maria jala Saaremaalt mandrile, Taevere valda Pärassaare tallu karjaseks. 1942. aasta sügisel sai Mariast Taevere valla Nõõrepere talu teenija, 1943. aastal abiellus ta perepojaga, samal aastal sündis esimene poeg ja kahe aasta pärast esimene tütar.

Aastal 1950 alustas tööd kolhoos „Koit“. Algul oli Maria kolhoosis põllutöeline, hiljem vedas autoga kolhoosi piima võitõestusse. 1952. aastal sündisid perre kaksikut tütreid ja kaks aastat hiljem teine

Maria Kuulmata koos tädiga õnnitlema tulnud lapselapsesega.

poeg. Samal ajal haigestus raskesti Maria abikaasa. Mees põdes 20 aastat ja lahkus siitilmast 1973. aastal. Maria ise käis tööl 63. eluaastani.

Marial on 5 last, 10 lapselast ja tänaseks 13 lapselapselast. Nõõrepere tallu on nad kõik alati oodatud.

Luuletaja on kirjutanud, et pole halvemaid, paremaid aegu. Maria, Teie olete näinud mitmesuguseid aegu: aega enne Eesti Vabariiki, enne teise maailmasõja aegset Eestit, saksa aega, nõukogude aega, praegust Eesti Vabariiki. Millisest ajast on jäänud kõige paremad mälestused?

Nõukogude ajal said kõik lapsed koolis käia, haridus oli tasuta. Ka kõik minu lapsed said kõrghariduse. Samuti on kõik minu lapselapsed ülikoolis käinud. Olen praegu eluga väga rahul.

Kas pikal eluteel on tulnud ka raskusi ületada?

Raskusi on väga palju olnud. Kõige raskem oli siis, kui sündis viimane, viies laps. Abikaasa jäi siis raskesti haigeks. Kodus oli kolm väikest last hooldada, majapidamistööd teha. Loomad – sead, lemmad, hobused ja kanad – on Nõõrepere talus alati olnud. Tänu vanematele lastele, kes pidid suvevaheajal majandis tööl käima, sai raskustest üle. Perekond on ikka kokku hoidnud, kõiki töid on koos tehtud. Ka lapselapsed olid juba varakult abiks. Koos tegime loomadele heina, korjasime marju, kasvatasime juurvilju ja nii rasked ajad üle elasimegi – igaüks läks toidukotiga linna.

Milliseid on pika ea saladused? Kuidas nii vanaks elada?

Ise peab olema elurõõmus, ei tohi viriseda. Raske töö on tänase päevani tegu-

sana hoidnud. Tööd ei tohi karta. Mind on alati ümbritsenud noored inimesed, ma ei ole olnud üks. Kui elad koos noortega, tunned end ka ise nooremana. Vaatan järeltulijaid ja tunnen rõõmu, et neil läheb hästi. See annab elujõudu.

Mida soovite praegustele noortele?

Noored peavad olema sõbralikumad ja üksteisest rohkem hoolima. Kõige tähtsam on kooliharidus. Olen oma elus alati mees pidanud, et andmisrõõm on suurem kui saamisrõõm ja teisele ei tohi teha seda, mida sa ei soovi, et sulle tehakse. Need õpetussõnad olen kaasa andnud ka oma lastele.

Küsis Leili Kuusk

Maria Kuulmata vastused aitasid paberile panna tema pere nooremad liikmed.

Karl Kranich 90

FOTO: Erakogust

Karl Kranich sündis 14. detsembril 1923. aastal Vastemõisa külas Sõõdi asunikutalus. Õppis Kildu 6-klassilises algkoolis (1932–1938), Olustvere Kõrgemas Põllumajanduskoolis (1941–1943, 1946–1948), Tartu Ülikooli, hiljem Eesti Põllumajanduse Akadeemia agronoomiateaduskonnas, mille lõpetas mittestatsionaarselt (1951–1956).

Oli mobiliseeritud saksa sõjaväkke, võitles 36. rindepataljonis maist kuni septembrini 1943, siis sattus venelaste kätte sõjavangi (1943–1946). Vabanes 1946. aasta juulis ja samal sügisel jätkas õppimist Olustvere Põllumajandustehnikumis (1946–1948).

Ta on töötanud Teaduste Akadeemia Taimekasvatuse Instituudi Kuusiku filiaalis (1948–1953), Paide rajoonis Koigis asunud Stalini nimelises (hiljem Kalevipoeg) kolhoosis peaaugronoomina (1953–1972) ja samas ohutustehnika ja tehnoloogia insenerina (1972–1992).

Karl Kranich suri 8. märtsil 2001. aastal ja on maetud Suure-Jaani kalmistule.

Karl Kranichi alustas koduloo-uurimisega juba 1964. aastast. Temalt pärinevad perekondade Vendelinide, Kranichide ja Raabede geneoloogilised käsikirjad.

Suurimaks tööks oli aga ca 1220 leheküljeline andmekogu „Andmeid Vastemõisa minevikust I – VIII“

Esimeses köites leidub teateid Vastemõisa mõisa ja tema halduspiirkonna kohta ordu ning sellele järgnenud vene (1560–1582) ajast. Ülevaate saab poolaage Vastemõisa Kuningliku mõisa külvist, saakidest, talupoegade koormistest jm. Saame lugeda väljavõtet Suure-Jaani kirikuraamatust (1696–1697), mis annab meile ettekujutuse suurest naljaajast.

Teises andmekogus on iseloomustatud Põhjasõja järgset olukorda taludes aastatel 1720–1850. On käsitletud perekonnanime panekut, Järavere talumaade mõisastamist 19. sajandi 30-ndatel aastatel, talude raharendile üleminekut ja päriseks ostmist.

Andmekogu kolmandas osas on põhjalik ülevaade Vastemõisa soldatikohtade asutamisest mõisamaadele Vastemõisas ja Kaansoos, samuti Kobruvere küla ajaloo. Kirjeldatud on 19. sajandi Vastemõisa mõisaehitisi ja iseloomustatud mõisarentnike. Samuti leiab käsitlust Vastemõisa, Epra, Kabila, Rääka, Järavere, Kaansoo luteriusu valla-koolide ajalugu, Kildu koolimaja ehitamisega seotud küsimused ja ka Suure-Jaani kihelkonnakooli ning Suure-Jaani kiriku ajalugu.

Tänu Karl Kranichile on meil võimalik leida muuseumi minemata nimeliselt kõik inimesed, kes elasid 1816., 1826., 1834., 1850. ja 1858. aasta hingerevisjonide ajal Vastemõisa piirkonna taludes.

Kõigi nende käsikirjadega on võimalik tutvuda ka Vastemõisa raamatukogus.

Pikkar Joandi Merle Rang
kodulooühiline raamatukoguhoidja

Kuidas ravimite eest vähem maksta?

Tänapäeval on ravimid väga kallid. Peame oluliseks, et ravimi patsiendi poolt tasutav summa ehk omaosalus ei oleks takistuseks vajaliku ravimi kasutamisel.

Vahe on ravimi hinnas.

Mari põeb kõrgvererõhutõbe ja peab seetõttu tarvitama regulaarselt mitmeid ravimeid. Aastaid võttis ta originaalravimit Norvasc 10 mg üks kord päevas. Ühes pakis oli 30 tabletti, mida jätkus 30 päevaks. Ravimi hind 15,04 eurot. Haigekassa küll kompenseeris ravimi piirhinna 90%, kuid sellest hoolimata pidi Mari maksma iga kord apteegis 13,48 eurot. Nüüd kirjutas perearst Marile toimeainepõhise retsepti. Mari valis apteegis kõige odavama ravimi, mille hind on 2,90 eurot. Nüüd maksab Mari apteegis vaid 1,43 eurot. Nii hoiab Mari ühes kuus raha kokku 12,05 eurot.

Mis on toimeainepõhine ravim? Ravim koosneb toimeaine(te)st ja abianetest. Toimeaine ravib või leevendab haigust, seevastu abianed on ravimis vajalikud selleks, et toimeaine oleks manustatav soovitud kujul (nt tabletina, salvina, aerosoolina).

Originaalravim on esimesena leiutatud ja kasutusele võetud uut toimeainet sisaldav ravim. Tootja on selle uue ravimi osas läbi viinud kõik vajalikud uuringud ja kliinilised katsetused ning seetõttu on ka ravim kallim. Enamasti on see ravim patenteeritud. Pärast patendiaja lõppu (tavaliselt 6–20 aasta pärast) võivad ka teised firmad hakata seda sama toimeainega ravimit tootma. Ning neid ravimeid nimetatakse geneerilisteks ravimiteks. Geneeriline ravim on originaalravimiga sama toimeainet sisaldav ravim. See on mõeldud samade haigusseisundite raviks ning on sama tõhus, ohutu ja kvaliteetne kui originaalravim.

Geneeriline ravim on ohutu. Selle tootja peab tõestama, et ravim sisaldab sama toimeainet täpselt samas koguses kui originaalravim ning see avaldab organismis samasugust mõju kui originaalravim. Samuti peab geneerilise ravimi tootja tõestama, et ravimi tootmisprotsess vastab kehtestatud nõuetele. Geneeriline ravim võib erineda originaalravimist abianete osas ja ravimi väljumise osas, kuid ei tohi erineda toime tõhususe, kvaliteedi ja ohutuse osas. Eesti apteekides turustatakse ainult selliseid ravimeid, mis on läbinud Ravimiameti range kontrolli.

Toimeainepõhise retsepti alusel saab valida taskukohaseima hinnaga ravimi Ravimit määrates kirjutab arst retseptile üldjuhul ravimi toimeaine. Kui Eestis on müügil mitu sama toimeainet sisaldavat ravimit, siis pakub apteeker erineva hinnaga preparaate ostjale valida. Nii on ostjal võimalik valida taskukohaseima hinnaga ravim. Parima valiku tegemisel abistavad Teid arst ja apteeker.

Ene Kiisk

Eesti Haigekassa usaldusarst

Ena Põder – luuletaja Olustvere mailt

Ena Põder oli eakamatele olustverelastele ja paljudele viljandlastele teada-tuntud inimene. Temaga suhtlemisest ja ta luuletustest jäi inimeste hinge soe ja helge tunne.

Ena Põder sündis 25. novembril 1913 Peterhofis. Mõne aasta pärast tuli perekond Eestisse. Ena õppis Reegoldi ja Lõhaverre koolis, seejärel Rakvere Õpetajate Instituudis ja Viljandi Eesti Haridusseltsi Tütarlaste Gümnaasiumis, mille lõpetas cum laude.

1930-ndatel aastatel osales Ena Olustvere Edu seltsi tegevuses. Seltsil oli laulukoor ja näitering. Korraldati rohkelt pidusid ja koosviibimisi.

Isa pole sa kunagi näinud – julmalt sõda mu kõrvalt ta viis.

Aastad sinuga lennates läinud, toeks, sõbraks mul kasvaid siis.

(“Kiri pojale”)

Peale sõda kulges Ena elu Viljandis, kus ta oli pikki aastaid raamatupidaja. Ta kasvatas üksinda üles poja, tundes temast rõõmu.

Laule meil kui pärjal paelu, luisutaskus varuks veel, põllenarmas lahet naeru: Koit ju sätendab me teel.

(“Koit”)

Enast sai kauaks ajaks Koidu segakoori laulja. Samuti pidas ta hoolikalt koori kroonikat.

Ma jälle kodus. Aidatrepil istun ja kirju kass mu süles nurrulööb. Nii kaugel minust praegu

linn ja töö. Siin argipäev ja lapsepõli ristub. Nii tugevalt mind jälle köitnud maa, ja kodutare soojust tunnen taas.

(“Puhkusel”)

Hilisemas elujärgus kujunes Enale armsaks elukohaks kunagine lapsepõlvkodu Olustvere Papiorus.

Kui laulupeorong Ena kodust mööda vuras, seisis endine Koidu laulja, rahvariided seljas, kõrgel teetammil ja lehvitades.

Ena kirjutas armsaid luuletusi, mida on viisistanud Viljandi muusikud Erik Ohtla, Raivo Laikre ja Artur Koort ning heliloojad Els Aarne, Heino Lemmik ja Vello Lipand.

Olustvere eakad pidasid Ena Põtra meeles, tähistades koosviibimisega

tema 100-ndat sünniaastapäeva. Mälestusi jagasid Karin Abel, Ülo Alo Võsar ja teised.

Nutab sügis akna taga, vaas is kobar pihlakaid. Mõtteis rändan suvist rada, ootan samme tuttavaid.

(“Pihlakas”)

Aita Tammpera

Kildu kool tähistas sünnipäeva

Teisipäeval 12. novembril tähistas Kildu kool 104. sünnipäeva. Lastega tuli kohtuma endine õpetaja ja õppealajuhataja Heljo Loim, kes rääkis tänaastele lastele kuidas koolielu ja õppimine toimus enam kui 60 aastat tagasi. Lastel oli ka hulgaliselt küsimusi tollaste olude ja õpetajate kohta. Sünnipäeva lõpetas pidulik kringlöömine.

Laupäeval, 9. novembril oli Kildu koolis isadepäevale pühendatud perepäev, mis

koosnes õpetajate, külaühingu ja lastevanemate poolt korraldatud praktilisi tegevusi hõlmavatest keskustest. Sai meisterdada, nuputada, käsitööd, sporti ning huvitavaid füüsilisi ja keemilise katseid teha. Sellised isadepäeva seotud perepäevad on kujunenud juba traditsiooniks, osaleb hulgaliselt lapsevanemaid ja huvilisi.

Enn Siimer

Merle Rangi juhendamisel valmistati Kildu külade ühenduse keskuses kadripäevaks maske. FOTO: Edgar Adams.

Suure-Jaani kool teeb koostööd Tartu Ülikooliga

Juba kolmandat aastat saavad Suure-Jaani õpilased Tartu Ülikooli magistrandide käe all õpikodade programmis õppida ja katsetada.

Õpikodade programm on Eesti Füüsika Seltsi, TÜ loodus- ja tehnoloogiateaduskonna, TÜ füüsika instituudi ja TÜ Teaduskooli arendatav programm, mille eesmärgiks on pakkuda õpilastele eksperimentidel ja laboratoorsetel töödel põhinevat loodusteaduste erioptet. Juhendajateks on Tartu Ülikooli vastava koolituse läbinud loodusteaduslike erialade magistrandid ja doktorandid. Õpikojad toimuvad kord kuus 4-tunniste sessioonidena.

Meie koolis on eelnevatel aastatel läbi viidud nii füüsika kui keemia õpikoda. Sel aastal on järg biooloogia käes. Biooloogia õpikojas osalevad meie kooli loodussuuna õpilased ja üks õpilane ka

Edith Takk ja Kaia Kookla uurivad fotosünteesi intensiivsust. FOTO: Ly Valdmaa.

Viljandi gümnaasiumist.

Kahel õppepäeval on õpilased saanud töötada ülikooli tudengite juhendamisel.

Esimesel korral oli põhiteema taimed. Õpilased uurisid Vernier andmekogujatega fotosünteesi intensiivsust ja

paberchromatograafia abil pigmentide sisaldust taime lehtedes. Loomade õpikojas õpiti tundma erinevaid loomarühmi, linnulaulu ja linnuparvede arvukuse hindamise meetodeid. Samuti lahati kala ja linnu südant, et uurida nende siseehitust.

Järgmisel korral ootab ees inimese tundaõppimine.

Õpikojad on õpilastele väga meeldinud. Nad saavad töötada kaasaegsete mikroskoopide ja katseseadmete abil, mida kool nende kalliduse tõttu muretseda ei saa. Õpilastel tekib ka kogemus ja arusaam laboritööst. Hindamatu väärtus on ka noorte juhendajate pühendumus.

Loodame, et koostöö Tartu Ülikooliga jätkub järgnevatel aastatel.

Ly Valdmaa
õpetaja-metoodik

Pool sajandit käsitööarmastust

Uskumatu – aga nii see on! Suure-Jaani käsitööring on tegutsenud juba 50 aastat. Ümmarguse tähtpäeva tähistamiseks avasime 20. oktoobril Suure-Jaani vallamaja I korrusel käsitööringi juubelinäituse.

Otsimist, leidmist ja avastamisrõõmu täis ringitegevus kutsuti 1963. aastal ellu tänu Lydia Averi, Selma Aua, Marie Pöderi, Asta Miilimäe ja Marta Siili tänuväärsele algatusele. Nagu iga uue asjaga ikka, nii oli ka käsitööringi algusega veidi raskusi. Esimeseks ruumiks saime väikese toa Kondase koolimaja õuel olevasse kõrvalhoonesse. Meil olid ainult kahed kangaspuud. Teisel aastal kolisime Pärnu tänaval tegutsenud kultuurimaja teisele korrusele. Oli avaram ja valgem, saime juurde kangaspuud ja ka huviliste arv hakkas kasvama. Oli aeg, kus käsitööring tegutses lausa kolmes grupis. Juba teisel tegevusaastal panime välja esimese näituse, mis kasvas iga-aastaseks traditsiooniks. Osalesime ka Viljandi rajooni näitustel, kust valiti paremaid töid vabariiklikele ja üleliidulistele näitustele Moskvasse. Neilt näitustelt pälvisime palju au- ja tänukirju. Läbi aja oleme püüdnud alal hoida meie kaunist ja rikkalikku rahvuslikku

Käsitööringi naised näituse avamisel.

FOTO: Anu Mikkor.

käsitööd. Korraldades õpitubasid ja teabepäevi kõigile huvilistele, oleme õppinud ise ja õpetanud teistele meie rahvariite ja nende lisandite valmistamist, tutvunud erinevate käsitöötehnikatega alates niplispitsist, lõpetades viltimisega.

Kõike seda oleme saanud teoks teha ja rahastada tänu vallavalitsusele, kultuurkapitalile, kultuurimaja juhtidele, Viljandimaa Rahvakunsti Ühingule ja headele kursuste juhendajatele. Meid on õpetanud Ave Matsin, Astri Kaljus, Tiina Jürgen,

Eva Talts ja paljud, paljud teised oma ala meistrid.

Meie ringil on praegu töös kaks suurt projekti. Koome telgedel rahvuslike triibustikega pingikatteid meie linna kirikule – kokku 200 meetrit (projekti toetab KOP). Kolmandat aastat koome ise ja oleme kutsunud ka kogu valla käsitöölisi kudemä meile valla suurperede lastele jõulukungiks sokke ja kindaid.

Möödunud 50-ne aasta jooksul on olnud sadu tegemisi ja ettevõtmisi, siin on kirjas vaid väike osa. Kõik

selle teevad teoks käsitööringi tublid naised: Ellen Bäärs, Hele Valmet, Silvi Laan, Elgi Toobal, Helgi Paas, Marje Paas, Eda Pulla, Tiiu Rusi, Anneli Kundla, Annely Tabur, Linda Võitla, Malle Hakkaja, Tiiu Rimmel, Maret Alle.

Ilus näitus oli – suur aitäh kõigile!

Õnnitlen meid juubeliaastal ja soovivan jaksu ja teotahet järgmiseks poolsajandiks!

Maive Ottas
käsitööringi juhendaja

TEK-íd AHHAA-s

7. novembril kohtusid Suure-Jaani gümnaasiumi 7.–9. klassi õpilased AHHAA keskuse juhendajatega, kes rääkisid lõhkekehade ja -ainete ohtlikkusest. Juhendajad viisid õpilastega läbi osalusmängu „AHHAA, õnnetus ei hüüa tulle!“ Mängu eesmärgiks on tutvuda erinevate õnnetuste ja ohuolukordadega ning arutelu käigus jõuda järelduseni, mida tuleks sarnaste situatsioonide ennetamiseks ette võtta. Õppepäeva lõpus näidati 3.–9. klassi noortele katseid, mis võib juhtuda, kui näppida ohtlikke asju ja aineid. Kui sa leiad midagi tundmatut, siis helista 112 ja ära puutu seda eset ning kodus ära hakka pomme meisterdama ega katseid läbi viima.

Ühiselt tähistasime 22. novembril hommikvõimlemisega TEK (Tervist Edendav Kool) 3. sünnipäeva. Kehalise kasvatusõpetaja Liisi juhendamisel virgutasid end õpilased ja õpetajad. Päeva jooksul nuputasid klassid TEK-ile uusi tõlgendusi: Tervist Endale Kingime, Tahame Eestimaist Kõõgilja, Teeme Eeskujulikult Koerust, Tahame Elada Koos, Tõmbame Elu Käima, Toitume Eestis Korralikult, Täname Eesti Koolisööklaid, Tore Eesti Kool ja Tule Erksana Kooli.

Marge Johanson

Vahvad üritused Päevalille lasteaias

Kalendris on tähtpäevi, mida on kombeks tähistada, on see siis emadepäev, isadepäev, jõulud või vabariigi aastapäev. Meie lasteaias on väga tublid õpetajad, kes suudavad kõik tähistamist vääriavad sündmused muuta lastele põnevaks ja ootamist vääriavaks. Näiteks Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamiseks korraldati presidendi vastuvõtt koos kätlemise ja kiluvõilebadega. Emadepäev on koos Kildu kooliga ühendatud suureks pidulikuks kontserdik Iga ema südant soojendab oma lapsukest laulmas, tantsimas ja trallimas näha.

Meie perele meeldivad stiilüritused. Viimane oli isadepäev, mida võtsime vastu retrodisko teemalise peoga. Miks meile meeldivad just sellised pereüritused? See loob võimaluse tänapäeva kiire ühiskonnas võtta korra aeg maha ja mõelda koos lapsega, kuidas me tahame ennast tunda ja teistele näidata. Vaja on mõelda riitusele ja ka etteantud teemale. Vahva, kas pole? Kui me küsisime oma tütrelt, mis temale viimasel peol meeldis, vastas ta meile siirte suurte silmadega: „Emme, koos sinuga karaoke laulda, issiga tantsida, teiste lastega koos laulda ja erkroosad suured kõrvarõngad ning siniseks värvatud silmalaud“. Sellist elamust ei oleks lapsele tavaline traditsiooniline isadepäeva kontsert andnud.

Seega teeme üleskute: „Kallid lapsevanemad, mõelge, mis pakuks just sinu järeltulijale kõige ägedama elamuse, sest seda saame ainult meie ise temale pakkuda. Lasteaia poolt on kõik võimalused meile kätte antud, võtkem nendest kinni ja unustagem, et oleme suured ja eeskujulikud vanemad, kes ei julge olla vahel naljakad ja teinekord kas või tobedad“.

Õpetajatele soovime lennukaid ideid, vahvaid lapsi ja lõbusaid lapsevanemaid!

Meie lapsel on vedanud, ta käib pisikeses toimekas lasteaias.

Mirelli ema ja isa

Tore kunstielamus sügisõhtul

Novembrikuu eelviimasel reedel sõitsid Vastemõisa Naisete Ühenduse liikmed Olustverre, et saada osa kunstinäituse avamisest.

Udune ilm muutis kohalejõudmise eriti salapäraseks. Vana mõisapargi käänuilistel teedel liikudes jõudsime lõpuks kohale. Suure restaureeritud hoone ukseid olid lahti ja me astusime pimedast niiskest sügisõhtust heledasse võlvitud lagedega arhailisse keraamikakotta.

Helevalges ruumis oli kunst oma pesa teinud. Projektorite valgusel säras ja õitses imeline maailm, mis oli sündinud klaasikunstniku Eili Soone ja keraamiku Kai Pungase kätetööst ning mille oli elama pannud lilleseadja Anu Pindsoo nägemus.

Meile avanes müstilne maailm, kus ainulaadsetes vormides keraamilised vaasid rippusid õhus ja justkui jääst välja raiutud rasked klaasvaasid hoidsid lumivalgete lillede ilu. Lakke kinnitatud oksad, küljes nõelateravad jäiselt sätennavad ehted, tuletasid meile meelde külma talve. Samblast ja okstest punutud koonustest kasvasid välja võimsad orhideed, luues mulje ürgsest loodusest. Imetlesime kompositsioone ja tunnetasime helitut muusikat, mida see meelele andis. Tundus, et sellest oli saanud klaasi, keraamika ja lillede sümfoonia.

Täna meile vahva elamuse eest. Anu Pindsooga on meie naiseltsil pikaajaline koolitusosalane koostöö.

Hinge oli täis eelvust ja kunsti kustumatut ülevust. *Vita brevis, ars longa.*

Juta Kobin

Vigade parandus

Valla parimaks huviharidustöötajaks tunnustatud Anti Evert on lauatennisetreener, mitte sulgpallitreener nagu eelmises Leoles kirjjas. Vabandan.

Anu Mikkor

Edukas kabelahing Suure-Jaanis

7. novembril toimusid Suure-Jaani gümnaasiumis Viljandimaa koolide karikavõistlused kabes. Võistluse avas Suure-Jaani vallavanem Tõnu Aavasalu. Osalemas oli 73 maletajat 6 koolist.

Võitjad:

1.-3. klassi tüdrukutest Anete Kitse, poistest Kevin Kasik - mõlemad Viljandi Jakobsoni koolist.

4.-6. klassi tüdrukutest Teele Siim Suure-Jaani gümnaasiumist, poistest Igor Nikitin Olustvere põhikoolist.

7.-9. klassi tüdrukutest Gerliin Ainsalu Kildu koolist, poistest Margus Jaansoo Suure-Jaani gümnaasiumist.

10.-12. klassi neidudest Sandra Linnu ja noormees- test Kristo Jaansoo - mõle- mad Suure-Jaani gümnaa- siumist.

Koolide arvestuses tuli põhikoolide osas võitjaks Viljandi Jakobsoni Kool, teine oli Kildu Põhikool ja kolmas Halliste Põhikool. Gümnaasiumide arvestuses tuli võitjaks Suure-Jaani

1.-3. klassi poiste hulgas on võistlustules Suure-Jaani gümnaasiumi poisid Henry Tikut, Rasmus Põdra ja Robin Selberg.

FOTO: Marge Johanson.

Gümnaasium.

Suure-Jaani Gümnaasiumi eriauhinnad parimale mängijale said Teele Siim ja Margus Jaansoo.

Võistluse korraldas ja

meened pani välja Viljandimaa Spordiliit. Võistluse viis läbi SK Vanad Olümpiaalad: Hugo Hommik, Aivo Hommik ja Helle Saega.

15. detsembril kell 11 on

kõik naismaletajad oodatud maakonna meistrivõistlustele Suure-Jaani noortekeskusesse.

Hugo Hommik

SK Tääksi jalgpallurid lõpetasid hooaja

Mängude ja tegevuste rohke jalgpalli välihooaeg on SK Tääksil ühele poole saanud - on paras aeg kokkuvõtteid teha.

Suure-Jaani piirkonnas tegutsevad kaks jalgpalliklubi ja oleme siia ära mahtunud. SK Tääksi on oma arengu suunanud kogu Põhja-Viljandimaaale, nii Võhma linna kui Kõo valda. Samuti tuntakse huvi meie tegevuste vastu nii Järva- kui Jõgevamaal. Käesoleval hooajal osalesime Eesti meistrivõistlustel nelja võistkonnaga.

Neiud rahvaliigas

Rahvaliigas naiste grupis alustasid märtsikuus treeninguid peamiselt 8.-9. klassi tüdrukud. Pidasime liigas kolm mängu ja seekord tuli vastu võtta kaotused - kõik seisuga 0:2. Lisaks osalesime 1999+ tüdrukute turniiril Põlva Lootos Cup, kus saavutasime 3. koha, seda Tallinna Levadia neidude ees.

SK Tääksi valis omalt poolt lõppenud hooajal parimaid ning neidudest pälvis tähelepanu Kärt Seil, kelle mängijaoskused on teistest mitme sammu jagu eespool - ilmselt salatreeningutest.

1999 poisid

Poisid osalesid Eesti noor-

te meistrivõistlustel, kus võiduarved jäid avamata. Hooaeg oli väga heitlik, noormehi vahetus pidevalt. Kindlasti tasub märkimist SK Tääksist sirgunud Marten Ritsoni arvamine Eesti U15 II koosseisu väravahiks. Ta sai eriloo alusel kaasa lüüa vanemas vanusegrupis, koos U19 mängijatega, et oma oskuseid ja võimeid lihvida. Võistkonnast väärrib tähelepanu selle hing ja mootor Reiko Männik, kes sõltumata halvast tervisest või ilmast oli alati kohal ning mängis positsioonil, mida oli vaja täita.

U19 noormehed

Noormehed said oma liigas väga hästi hakkama. Kodusel Suure-Jaani staadionil suudeti võita ka üldvõitjat Pärnu JK-d. Hea kasulava noortele mängijatele, kes soovivad end proovile panna ning teada saada, kas neis on tahtmist ja jaksu jalgpalli ka kõrgemal tasemel mängida. Vastasteks on noormängijad suurklubidest nagu seda on Tallinna Kalev ja Narva Trans. Suurima arengu on teinud Jan-Erik Jegorov.

Meeskond

Meeskonda kuuluvad mängijad, kes on leidnud põhitöö ja õpingute kõrvalt

rohkem aega ning pööranud jalgpallile enam tähelepanu. Püüame areneda ning oma positsiooni tugevdada. Aasta algas väga suurelt, võideti Viljandi JK Tulevik Cup 2013 ja samuti Viljandi maakonna meistri tiitel saali jalgpallis. Suve läbi kestnud III liiga lõuna tsoonis saavutati suurepärase 4. koht, millest hooajal eel ei osatud unistadagi. Olime meeskond, keda käis koduväljakul vaatamas enim publikut, s.o keskmiselt 55 pealtvaatajat mängu kohta. Olime resultatiivsuse oma grupis teised, lüües vastastele 63 väravat. Spordiklubi poolt pälvis tähelepanu kaitses tegutsenud Rando Haugas, seda oma töötahte ja suhtumise eest

Muud tegemised

Oleme jalgpallitreeningutega katnud kolm piirkonda: Suure-Jaani valla, Võhma linna ja Kõo valla. Treeningud toimuvad nende piirkondade koolide juures ja igale vanusegrupile toimub vähemalt kaks treeningut nädalas. Kokku on hetkel 5 vanusegruppi ja toimub 16 jalgpallitreenni üle Põhja-Viljandimaa: Suure-Jaanis, Võhmas, Kiriveres, Kildul ja Sürgaveres. Suur palve: „Olge aktiivsed ja abivalmid

oma lapsi treeningutele ja tagasi transportima“.

Koolivaheaegadel toimuvad SK Tääksi jalgpallilaagrid. Ees ootab talvine jalgpallilaager.

Alustasime Suure-Jaanis eraldi treeninguid jalgpalli väravahidele. Väravahid ja nende treeningud ning oskused on siiski erilaadsemad, vajavad eraldi tähelepanu ning treeninguid. Suur tänu lapsevanem Madis Publikule, kes on võtnud selle enda kanda, läbinud rahvaliiga treeneri koolituse ning on abitreeneri õigustes ja kohustustes.

Jalgpallihuvilised on alati meie trennidesse oodatud. Treeningute kohta on info üleval koolides, samuti saab infot otse treenerilt, telefon 527 7566 või indrekjgorov@hotmail.ee.

Täname meie suurepärase publikut, kaasaajajaid, lapsevanemaid, toetajaid, kohalikke omavalitsusi ja eelkõige lapsi, kes te kõik meile tööroomu pakute.

Indrek Jegorov
SK Tääksi jalgpallitreener

Toomas Aavasalu
SK Tääksi juhataja

8. detsember

55 aastat tagasi (1958) sündis Abja-Paluoja endine EELK Suure-Jaani koguduse õpetaja Heino Nurk.

9. detsember

85 aastat tagasi (1928) etendati Ugalas esimene ooper, Verdi "Traviata". Ettevõtmise hingeiks oli muusikajuht Julius Vaks.

80 aastat tagasi (1933) korraldati Kildu koolis täiskasvanute tantsukursused. Juhendaja oli kutsutud Tallinnast, "Kildu tantsumeistri" tiitli pälvisid Karl Teinwelt ja neu Grünberg.

80 aastat tagasi (1933) tellis Suure-Jaani Tuletõrjeselts 86 meetrit uusi voolikuid ja uudistootena suitsumaski.

11. detsember

135 aastat tagasi (1878) sündis Suure-Jaanis käsitööajakirja toimetaja ja seltskonnategelane Marie Reiman. Maetud Suure-Jaani kalmistule.

12. detsember

90 aastat tagasi (1923) sündis Vastemõisa v. Söödi t. õpetatud agronoom, koduloo uurija Karl Kranich.

16. detsember

90 aastat tagasi (1923) pühitseti Suure-Jaani kirikus pastor Rosenbergi 25. teenistusjuubelit. Kohal oli üheksa kirikuõpetajat ja palju koguduse liikmeid. Ei puudunud ka vastaste aktsioon.

19. detsember

75 aastat tagasi (1938) toimus Suure-Jaanis algupärane varguse varjamise juhtum. Maailmasõjas invaliidistunud kingsepp varastas korteriperenaitselt 30 krooni, osa tegi viinaks, teise osa peitis puujala sisse. Politseil õnnestus raha üles leida.

20. detsember

100 aastat tagasi (1913) tehti katse alustada Suure-Jaanis alalist kinonäitamist. Keegi Heimberg, kes kaupmees Hakkaja äri üle võttis, tahtis kinematograafi sisse seada. Kuna see võis saada suureks konkurendiks avalikele pidudele, siis otsustas kohalik tuletõrjeselts samuti sarnase riista muretseda.

21. detsember

110 aastat tagasi (1903) pidas Suure-Jaani karskusselts ettelugemistega Kreutzwaldi 100. sünniaastapäeva.

23. detsember

110 aastat tagasi (1903) kutsusid Peterburi eestlased Sakala kaudu professor J. Kõleri mälestussamba heaks korjandust korraldama.

25. detsember

75 aastat tagasi (1938) peeti Vastemõisa Põllumeeste Seltsi poolt Kildu koolimajas jõulupidu. Etendati algupärast 3-vaatelist näidendit, mille autoriks oli kohalik raamatusõber August Hallas.

28. detsember

25 aastat tagasi (1988) suri Tallinnas köögiviljandusteadlane ja sordiaretaja Karl Vahenõmm. Oli Olustveres õpetajaks, maetud Tallinna Pärnamäe kalmistule.

Sel aastal

585 aastat tagasi (1428) mainitakse ürikuis esmakordselt Valula asulat. Suure-Jaanis hakatakse paikkonda kutsuma 17. sajandil. 205 aastat tagasi asutati Kase Kool. Suletati 1928. aastal.

Advendi- ja jõuluaeg Suure-Jaani kirikus

Pühapäeval, 1. detsembril kell 11 1. advendi armulauaga jumalateenistus. Kaasa teenib Kalevi kammerkoor dirigent Erki Meistri juhtimisel.

Pühapäeval, 8. detsembril kell 11 2. advendi armulauaga jumalateenistus. Pärast jumalateenistust käärkambris ajalooringi kokkusaamine JÕULUD ENNE JA NÜÜD. Kõik jõulutraditsioonidest ja -sümbolitest huvitatud on teretulnud!

Laupäeval, 14. detsembril kell 15 kiriku käärkambris MEISTERDAMISE TÖÖTUBA. Valmistame jõuluhteid. Eriti oodatud on meisterdamishuvilised lapsed.

Pühapäeval, 15. detsembril kell 11 3. advendi armulauaga jumalateenistus.

Pühapäeval, 22. detsembril kell 11 4. advendi armulauaga jumalateenistus. Pärast jumalateenistust kohvilaud käärkambris.

Teisipäeval, 24. detsembril kell 16 jõuluõhtu jumalateenistus - kaasa teenib segakoor Lehola. Kell 18 jõuluõhtu jumalateenistus.

Kolmapäeval, 25. detsembril kell 14 1. jõulupüha armulauaga jumalateenistus.

Neljapäeval 26. detsembril kell 18 2. jõuluõhtu õhtupalvus.

Pühapäeval, 29. detsembril kell 11 jõuluaja armulauaga jumalateenistus. Alates sellest pühapäevast kuni suure reedeni peame jumalateenistusi köetavas käärkambris.

Teisipäeval, 31. detsembril kell 17 vana-aasta õhtu armulauaga jumalateenistus. Lahkunute mälestamine.

Kell 23.45 aastavahetuse palvus ja kellade helistamine aastavahetusel. Üle Suure-Jaani kõlab 2014 kellaööki.

Kolmapäeval, 1. jaanuaril 2014 kell 14 uusaasta palvus.

Pühapäeval 5. jaanuaril kell 11 jõuluaja armulauaga jumalateenistus

Esmaspäeval, 6. jaanuaril kell 18 kolmekuningapäeva õhtupalvus.

NB! Head koguduseliikmed, selle aasta liikmeannetus või muid annetusi saab teha koguduse kantsleis või kirikus, aga kanda ka koguduse pangakontole nr 10302008924009 SEB pangas. Täname kõiki, kes on kogudust hea sõna või teoga toetanud!

Jüri Hansen
Lahmuse Kooli direktor

Uudiseid Lahmuselt

Lahmuse Kooli korraldada on juba mitmeid aastaid Eesti Eriolümpia korvpalliturniir. Seekordsel turniiril, mis toimus 20. novembril, osales 11 kooli. Võisteldi erinevates divisjonides.

I divisjonis saavutas ülekaaluka võidu Lahmuse Kooli võistkond. Võistkond, keda juhendab õpetaja Kuuno Tiitus, oli teistest selgelt parem. Nende mängu oli tõeliselt hea

vaadata, sest oli näha erinevaid oskusi ja meeskonnavaimu. II divisjoni võitis Vaeküla Kooli võistkond. III divisjonis mängisid toimetuleku õppekava alusel õppivad sportlased. Võitjaks tuli Tartu Kroonuaia Kool, meie võistkond sai tubli teise koha. Korvpallipäev oli võistluslik, põnev ja emotsioonide rohke, seda eriti toimetuleku laste esituses.

Kui Lahmuse Koolist veel

rääkida, siis saime me oktoobri lõpuks valmis oma pargi renoveerimise projekti. Lahmuse park on orienteeritud veekogule. Selleks on Lõhavere oja, mis mõisa kohal on paisutatud järveks ja mille põhjatipus asub vesiveski. Park asub mõlemal pool selle kallastel vabakujunduslikuna. Antud projektiga leiti lahendus koolipoolsele kaldale. Projekti kohaselt korrustatakse mõisaparki, taasta-

takse kivimüüre, uuendatakse haljastust, rajatakse õuesõppe paiku ja loodusõpperada. Projekti koostamist rahastas Keskkonna Investeeringute Keskus. Jääme lootma, et lähiajal tekib võimalus koostatud projekt ellu viia ja koolimaja ümbrus saab mõisahoonel väärilise näo.

VASTEMÕISA RAHVAMAJAS

9.-10. detsembril kell 10-18
jõulumaa "EESTI JÕULUD"
Meisterdame, küpsetame, mängime mängu, vaatame loomi, külla tuleb JÕULUVANA! Sissepääs 1€. Vajalik eelregistreerimine: merle@vastemoisa.matti.ee või telefonil 439 7298.

12. detsembril kell 10-17
JÕULULAAT

13. detsembril kell 19
TEATRIÕHTU
Vana Baskini Teatri romantiline komöödia "Südamesõbrad"
Osades: Raivo Rüütel, Eduard Salmistu, Marika Korolev, Katrin Valkna, Allan Kress ja Alice Kirsipuu. Pääse 12 eurot, õpilastele ja pensionäridele 10 eurot.

18. detsembril kell 17
Vastemõisa kandi eelkooliealiste laste JÕULUPIDU
Esinevad lasteaiaga Päevalill mudilased. Külla tuleb JÕULUVANA!

31. detsembril kell 23.30-1. jaanuaril 2014 kell 5.00
uusaastaöö MÜRGELE.
Tantsule kutsub ansambel KONDOR. Pääse 8 eurot.
Info ja registreerimine 526 4590 (Rein). Teatrikohti ja peolaudu saab kinni panna ka rahvamaja kodulehel. Külstage!

8. DETSEMBRIL KELL 9-16 TOIMUB SUURE-JAANI KESKLINNAS
SUURE-JAANI JÕULULAAT.
Kohal kauplused üle Eesti!
Tulge kogu perega.
Info 5005 0167.

Võhma ehitusmaterjalide kaupluses Sõbrapood on nüüd saadaval uued
LED-LAMBID JA -PROJEKTORID
Tallinna 3, Võhma

-15%
2.-14. detsembril

Mälestame

JOHANNA LUHAKOODER
02.05.1929-07.11.2013

TOIVO VIRES
22.08.1942-07.11.2013

MATI JUHANSOO
01.07.1943-17.11.2013

Ostan PARIMA HINNAGA seismajäänud kodumasinaid/elektronikat, autoromusid, tsikleid, põllutehnikat, rattaid, tööriistu, metalli jm. Transport ja demontaaž TASUTA. Raha kohe! Rohkem infot 5894 7301.

Lahmuse Kool tänab Avo Ailti koolile muretsatud digitaalltrumme eest.

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaajad saate korda ajada Pangabussis!

Suure-Jaani
Konsumi kaupluse juures
kell 16.00-18.00

IV kvartalis
9. ja 23. detsembril

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil maksed, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid. Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfo Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Kingitus vallarahvale

Ootame kõiki
15. detsembril 2013 kell 16
Suure-Jaani gümnaasiumi aulasse
vaatama Laza Urushadze filmi

Mandariinid

Osades Lembit Ulfsak, Elmo Nüganen, Mihhail Mesthi, Giorgi Nakashidze ja Raivo Trass.
Lugu vihkamisest ja armastusest, kättemaksust ja andestamisest, kurjusest ja väärikusest.

4. detsember kell 17
heliloojate Kappide majamuuseumis

ADVENDIAJA KONTSEERT

Kavas Bach-Gounod, Schubert, Bruch, Saint-Seans, Uibo, Caccini jt.
Esinevad Ka So Chan (kontratenor),
Arete Teemets (sopran), Aare Tammsalu (tšello) ja Martti Raide (klaver).
Kontserti toetab Rahvusvaheline Artur Kappi Ühing. Tasuta.

OLUSTVERE MÕIS

2.-20. detsembril programm "JÕULUD OLUSTVERE MÕISAS".
Broneerimine ja info programmi kohta www.olustveremois.ee.

1. jaanuaril 2014 kell 01.00-06.00
Iossis "TANTSUGA UUDE AASTASSE!"
Tantsuks mängib ansambel BOOMER.
Eelmüügist kuni 20. detsembrini pilet 10 eurot, kohapeal 12 eurot. Avatud kohvik.
Laudade broneerimine 437 4280, Tiina Randaru 509 1318.

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Riina ja Marek Toomel sündis tütar MARILEEN
Kristel Lengil ja Siim Kruusel sündis poeg SAMUEL Kruuse
Jelena Gandšul ja Themuri Sulamanidzel sündis tütar DANIELA Sulamanidze
Tiina Jaeskil ja Mairut Palandil sündis tütar KIRILEE Palandi
Ragne Klettenbergil ja Kaur Kelleril sündis tütar KERTU Keller
Juta ja Ragmar Koksil sündis tütar EMMA
Liina ja Risto Grünbaum'il sündis poeg RANDEL

ÕNNITLEMINE SÜNNIPÄEVALAPSI!

LEIDA SEPA	03.12.1923	90
SELMA SIKK	04.12.1923	90
VALENTINA FIILIP	06.12.1923	90
MEETA TAAVEL	27.12.1924	89
ASTA OTT	30.12.1924	89
HELMA HALLMÄGI	18.12.1925	88
JÜRI JUHANSOO	16.12.1928	85
LAINA POKK	16.12.1928	85
ANITA LEETBERG	06.12.1929	84
ARDI VALMA	28.12.1929	84
VALLI SEISLER	21.12.1930	83
HORST NÕMMIK	24.12.1930	83
PAUL SOHV	27.12.1930	83
JANNE VALMA	31.12.1930	83
JAAN SIIMER	23.12.1931	82
HELGI ROOSI	02.12.1932	81
ROSALIE JUHANSOO	03.12.1932	81
SALME LUBI	10.12.1932	81
SALMA VIPPER	18.12.1932	81
SILVIA VABAMÄE	22.12.1932	81
HELJU MÄGI	14.12.1933	80
RAISSA KRAVTSOVA	15.12.1933	80
LAINA ELFRIDE KOND	19.12.1933	80
EVA KOORT	21.12.1938	75
AIME HAAR	24.12.1938	75
KALJU SUBI	30.12.1938	75
HELDUR SOOME	19.12.1943	70
URVE JÕEVEER	23.12.1943	70
LINDA VÕITLA	25.12.1948	65
VALENTINA VALGE	25.12.1948	65
ENE VENDLA	29.12.1948	65
LEA VENDELIN	29.12.1948	65
SILVI JÜRGEN	06.12.1953	60
LAINA JÜRGENSON	13.12.1953	60
JAAN KOBIN	15.12.1953	60
EDVIN LUUM	19.12.1953	60
KATTI MEES	22.12.1953	60
ELLEN VÕSA	24.12.1953	60
PIRET KOITLA	01.12.1958	55
EVI PINTSEL	03.12.1958	55
AIVAR VEPPERV	04.12.1958	55
TIIT KAASIK	07.12.1958	55
ARRO KÄNDMA	11.12.1958	55
AIVAR ZAHKNA	28.12.1958	55
ENE TEINVELD	04.12.1963	50
KATI OLESK	07.12.1963	50
JÜRI BALUTA	13.12.1963	50
AARE FELDMANN	19.12.1963	50
TIINA LALLU	31.12.1963	50

OÜ ARLAI PAKUB SUURE-JAANIS JÄRGMISI TEENUSEID:

autoremont, keretööd, värvimine, rehvivahetus, rehvitööd, diagnostika. Kliendisõbralikud hinnad! Oodatud on nii vanad kui uued kliendid.

Asume Jaama tänaval.
Telefon 5623 7857

LEOLE

Suure-Jaani valla leht ilmub 1 kord kuus
e-post: leole@suure-jaani.ee
<http://www.suure-jaani.ee/leole>

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki) hind: ettevõtjal 10 eurot, eraisikul 1 euro.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva kuu 27. kuupäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu 26. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus teksti redigeerida lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk, 526 9089
Lembitu pst 43, Suure-Jaani
telefon 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus ja trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 23, Põltsamaa
telefon 7768 871
vali@vali.ee